

Семинар - Синдикат и политика

Неопходан дијалог с политичким партијама

Питање односа синдиката и политике старо је колико и синдикални покрет. Оно проистиче из права и потребе синдикално организованог радника да учествује у политичком животу друштва и да утичу на доношење политичких одлука, посебно оних, које посредно или непосредно утичу на материјални и социјални положај припадника света рада, услове и могућности остваривања њихових радних, економских и социјалних права.

С обзиром на значај ове теме, Висока струковна школа за предузетништво и Центар за индустријске односе организовали су, у сарадњи с Министарством рада и социјалне политике Србије и Удружењем грађана за демократију и грађанско образовање - Грађанске иницијативе, 13. јула семинар о теми - Синдикати и политика. Учесници скупа били су, у највећем броју, синдикални активисти, али и представници послодавачких организација. И поред очекивања, представници политичких странака нису се одазвали позиву.

Семинар је отворио др Владимир Маринковић, директор ВСШП, а полазницама семинара обратила се и Слободанка Бранковић, саветница министра рада и социјалне политике. Извршни директор Грађанских иницијатива Миљенко Дерета говорио је о плурализму идентитета синдиката и политике, а др Зоран Ристић о политичкој улози синдиката у процесу спровођења транзиционих реформи. О политичкој функцији синдиката у друштву у транзицији говорио је професор др Дарко Маринковић.

Почетком деведесетих година прошлог века, подсетила је Бранковићева, синдикат је био друштвено-политичка организација, а крајем деведесетих променио је статус и постао је инересна организација. Са друштвеним променама у земљи почело је и раслојавање синдиката. Незадовољни синдикатом у коме су се нашли, објаснила је Бранковићева, људи су почели да оснивају нове синдикате. Она је указала и на време транзиције и долазак демократске власти, када је огроман број радника остао без посла. Питање социјалног дијалога, по речима Бранковићеве, је од круцијалног значаја па због тога он мора да се развија и јача на свим нивоима у друштву.

Према речима Дерете, синдикати имају проблем идентитета. У време комунизма интерес радника штитила је Комунистичка партија, а синдикат

је био нека врста хуманитарне организације. Слободно се може рећи да су синдикат и политичка партија били једно исто. Синдикати данас, истакао је Дерета, су оруђе политичких партија а требало би да буде обрнуто, јер синдикати имају чланство и моћ да утичу на резултате избора. Синдикати би требало да схвате да је неопходна сарадња с политичким партијама, јер на тај начин могу да учествују у доношењу одлука од значаја за земљу али и за запослене и остале грађане.

Синдикат, према речима Зорана Ристића, није успео да се наметне као озбиљан партнер у преговорима. И поред тога што су за све проблеме у друштву одговорни носиоци политичке власти, делом да се они тако понашају допринели су и синдикати. На основу истраживања, 70 одсто испитаника је одговорило да синдикат не би требало да се меша у политику. За сарадњу с партијама које штите интересе

се радника изјаснило се 59 одсто, а 56 одсто сматра да синдикат не би требало да буде под окриљем неке јаке политичке партије. Своје интересовање и циљеве, истиче Ристић, синдикат би требало да остварује утицајем на политичке странке, и због тога синдикат мора да се бави политиком.

Кроз целу историју синдикати су увек били слабији партнер, нагласио је Дарко Маринковић, јер држава има власт, послодавци паре а синдикати раднике са својим прстима. Моћ државе огледа се и у великом апарату, за разлику од синдиката који имају тек неколико стручних људи. Да би се тај однос променио потребно је да синдикати стручно и финансијски ојачају.

Синдикат, по оцени Маринковића, има и политичку функцију, јер он тражи да утиче на доношење закона и разних одлука које утичу на живот грађана. Синдикати данас, додаје Маринковић, морају бити демократски и брзи и ефикасни у унутрашњим синдикалним реформама. Тренутно, реформе у синдикату су најспорије.

Маринковић сматра да је неопходно, због неактивности, укинути садашњи Социјално-економски савет, јер је он формиран у неким другим друштвеним околностима, па је зато потребно да се прилагоди садашњим околностима у земљи.

Премијеров оптимизам нерезалан

Дневно 800 отказа

Оптимистичке тврдње премијера Мирка Цветковића да запосленост расте, бројни економисти оценили су као нереалне, јер само од октобра прошле до априла ове године без посла је остало 100.000 радника. То, наводе аналитичари, значи да је у току тих шест месеци, дневно без посла остајало више од 800 људи. То потврђују и подаци из Анкете о радној снази Републичког завода за статистику, према којима стопа запослености у априлу 2011. године износи 36,2 одсто и у односу на октобар прошле године пала је за 1,5 процентних поена. Ситуација није ништа боља и када је о незапослености реч, јер према подацима званичне статистике и стопа незапослености расте, па је са октобарских 19,2 скочила на 22,2 одсто.

Криза је погодила тржиште рада. Драматично је што пада стопа запослености. У развијеним земљама је та стопа између 55 и 60 одсто, док је у Србији, према подацима из Анкете о радној снази, упола мања. То што на тржишту рада има нових 2.000 радних места, које је евидентирала Национална служба за запошљавање, не значи ништа, јер на бироу, људи циркулишу као у супер маркету - један уђе, други изађе, објашњава Владимир Илић, бивши директор Националне службе за запошљавање и додаје да ситуација на тржишту радне снаге може да се погорша кад на дневни ред дође реструктурирање јавних предузећа које са собом носи отказе.

По његовим речима, највећи проблем је то што многи људи у државним фирмама заправо немају посао, већ само радно место.

Када дође до приватизације, реално се може очекивати да ће они остати без посла и да неће моћи да нађу ново запослење, осим ако не заживи мали и средњи бизнис који ће ансорбовати толики број незапослених, наводи Илић.

И Владимир Глигоров, професор на Бечком институту за међународне економске студије, оцењује да је ситуација драматична и наводећи податке Анкета о радној снази, објашњава да је од почетка кризе, 2007. године, 375.000 запослених добило отказ. Кад се то упореди са 2008. годином, ситуација је још драматичнија, јер је радне књижице изгубило 540.000 радника.